

**Česká školní inspekce
Karlovarský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIK-854/16-K

Název právnické osoby vykonávající činnost školy / školského zařízení	Základní škola Ostrov, příspěvková organizace
Sídlo	Krušnohorská 304, 363 01 Ostrov
E-mail právnické osoby	zps.ostrov@email.cz
IČ	70 839 000
Identifikátor	600 022 846
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Pavlína Zapletalová
Zřizovatel	Karlovarský kraj
Místo/místa inspekční činnosti	Krušnohorská 304, 363 01 Ostrov
Termín inspekční činnosti	12., 13. a 16. 1. 2017

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou a školní družinou podle § 174 odst. 2 písm. b) školského zákona, zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a příslušnými rámcovými vzdělávacími programy podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Hodnoceným obdobím jsou školní roky 2015/2016 a 2016/2017 k datu inspekční činnosti.

Charakteristika

Základní škola Ostrov, příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost základní školy s kapacitou 234 žáků a školní družiny s kapacitou 40 žáků.

Škola vzdělává žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v oborech vzdělání Základní škola a Základní škola speciální. Ve škole je celkem sedm tříd, ve kterých jsou spojeni žáci různých ročníků. Tři třídy jsou pro žáky s lehkým mentálním postižením, dvě třídy pro žáky se středně těžkým mentálním postižením a postižením více vadami, dvě třídy pro žáky s vývojovými poruchami učení a chování. K datu inspekční činnosti se ve škole vzdělávalo celkem 84 žáků, z toho 18 ve třídách základní školy speciální. Jeden žák se vzdělává v zahraničí.

Ve škole je druhým rokem zřízena přípravná třída pro děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky. K datu inspekční činnosti do ní bylo zařazeno 14 dětí.

Školní družina s kapacitou 40 účastníků má k datu inspekční činnosti zapsáno ve dvou odděleních k pravidelné denní docházce 34 žáků, zájmové vzdělávání ve školní družině škola poskytuje bezúplatně. Školní družina je v provozu ve dnech školního vyučování v ranních hodinách od 6:00 do 7:40 hodin a po vyučování od 11:40 do 16:00 hodin.

Škola nemá vlastní školní jídelnu, školní stravování dětí a žáků zajišťuje u školského zařízení SCOLAREST – zařízení školního stravování s. r. o., které se nachází v blízkosti školy.

Aktuální informace o činnosti školy a základní dokumenty jsou dostupné ve škole a na webových stránkách www.zspostrov.cz.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Škola je dlouhodobě zaměřená na vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Nemá stanovený spádový obvod, ředitelka povoluje přestup žákům z jiných základních škol na žádost zákonných zástupců a do tříd je zařazuje na základě doporučení školského poradenského zařízení, podle povahy speciálních vzdělávacích potřeb. Žáci se vzdělávají podle školních vzdělávacích programů zpracovaných podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání, podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání – přílohy upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením a podle Rámcového vzdělávacího programu pro obor vzdělání základní škola speciální, prvního dílu (vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením) a druhého dílu (vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami). Škola přijímá pouze žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, od poslední inspekční činnosti provedené v dubnu 2011 se jejich počet zvýšil o cca jednu třetinu. O přestup z jiné základní školy žádají zákonní zástupci zejména těch žáků, kteří selhávají v hlavním vzdělávacím proudu. V hodnoceném období došlo k výraznému navýšení účastníků zájmového vzdělávání, i v souvislosti se zřízením přípravné třídy, na který škola reagovala zvýšením kapacity školní družiny. Do přípravné třídy byli přijati všichni zájemci. Děti z přípravné třídy nepokračují v základním vzdělávání ve zdejší škole, do prvního ročníku nastupují do jiných základních škol ve městě.

Ředitelka, její zástupkyně i většina učitelů mají s výukou na tomto typu školy dlouholeté zkušenosti, prioritou je budovat školu jako příjemné a přátelské prostředí a zajišťovat účinnou individuální péči žákům s potřebou podpůrných opatření, což se škole daří realizovat. Více než polovina dětí a žáků má zpracovaný individuální vzdělávací plán, na jehož tvorbě a vyhodnocování se kromě třídních učitelů významně podílí výchovná poradkyně. V souvislosti s nárůstem počtu žáků se oproti minulému školnímu roku se zvýšil počet úvazků asistentů pedagoga, spolupráce s učiteli byla v průběhu výuky účinná.

Pedagogická rada se zabývá hodnocením prospěchu žáků a příčinami výukových a výchovných problémů, které souvisejí nejčastěji se speciálními vzdělávacími potřebami žáků a s malou podnětností rodinného prostředí. Na sjednocování pravidel pro hodnocení žáků se podílejí metodické sdružení a předmětové komise. Všichni pedagogové v praxi uplatňují poznatky získané v rámci dalšího vzdělávání, které bylo nejvíce zaměřené na metody a formy výuky, např. metodiku výuky cizích jazyků pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, na využívání netradičních pomůcek, na chování žáků a vedení třídy.

Škola získala další finanční prostředky z operačních programů, které použila na podporu rozvoje čtenářské gramotnosti v projektu „Čtenářská dílna.“ Dále se škola zapojila do projektu „Využíváme ICT ve výuce“. Finanční prostředky byly použity na nákup tabletů, z nichž část využívají při výuce žáci a část mají k dispozici pedagogové. Pronajímá prostory školskému poradenskému zařízení, čímž se zlepšila dostupnost poradenských služeb žákům, jejich zákonným zástupcům a učitelům. V prostorách školy provozuje činnost místní dům dětí a mládeže (kroužek keramiky). Životní možnosti žáků základní školy speciální škola zlepšuje prostřednictvím rehabilitačních programů, např. hipoterapie, na které finančně přispívá zřizovatel.

Údržba staré budovy je finančně náročná, v hodnoceném období proběhla rekonstrukce elektroinstalace a výměňkové stanice, vymalování učeben a chodeb výrazně zlepšilo estetický vzhled. Škola nemá bezbariérový přístup, pro žáky s tělesným postižením používá schodolez. Pro aktivity školní družiny a přípravné třídy jsou vytvořeny vyhovující prostorové i materiální podmínky. Materiální vybavení umožňuje realizaci školních vzdělávacích programů, škola využívá tělocvičnu, pracovní dílnu, odborné učebny (cvičná kuchyňka, počítačová učebna, učebna výtvarné výchovy), děti a žáci mají k dispozici různé didaktické, rehabilitační a kompenzační pomůcky přímo v učebnách a k nim přilehlých hernách. K venkovním sportovním a pohybovým aktivitám využívají školní zahradu a hřiště. Škola vyhledává a vyhodnocuje rizika možného ohrožení života a zdraví dětí a žáků a přijímá opatření k jejich odstranění. Na podporu zdravých stravovacích návyků žáků je škola zapojena do projektu tzv. Ovoce a zelenina do škol.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Ve všech třídách základní školy a základní školy speciální jsou spojeni žáci různých ročníků. Hodiny, ve třídách základní školy speciální vyučovací bloky, byly pečlivě připravené z hlediska stanovení vzdělávacích cílů, vyznačovaly se velmi dobrou organizací vzhledem k individuálním zvláštěm a potřebám žáků. Učitelky zpravidla střídaly metody a formy práce s cílem maximálního přínosu pro všechny žáky, respektovaly při tom jejich individuální vzdělávací potřeby. Ve všech třídách byla z hlediska organizace práce efektivní spolupráce učitelek a asistentek pedagoga, což přispívalo k aktivnímu zapojení žáků. Asistentky se podílely na motivaci žáků (např. hrou na kytaru a zpěvem ve třídě základní školy speciální), individuálně, podle konkrétních potřeb, vedly žáky ke zvládnutí učiva. Vhodným výběrem učiva, pomůcek a organizačních forem byla podporována samostatnost žáků, v míře, která je pro ně dosažitelná. Společným znakem sledované výuky byla návaznost na předchozí učivo, převažoval frontální způsob vedení výuky vhodně kombinovaný se samostatnou prací žáků. Často byla zmiňována a využívána souvislost probíraného učiva s reálnými životními situacemi. Vhodně zvolené metody a formy práce vedly žáky základní školy k rozvoji základů klíčových kompetencí, ke čtení s porozuměním, k vyhledávání informací, upevňování slovní zásoby, praktickým dovednostem. Hodnocení žáků bylo pozitivní, poskytovalo jim návod, jak dále postupovat. Všichni žáci základní školy

speciální jsou vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu, který vychází ze školního vzdělávacího programu pro základní školu speciální. Vzdělávání bylo vedeno tak, aby maximálně rozvíjelo elementární vědomosti a dovednosti žáků, stimulovalo pohybový vývoj, rozvoj komunikativních dovedností, utváření návyků, které žákům umožní realizovat se v životě.

Organizace vzdělávání v přípravné třídě byla přizpůsobena prostorovým a materiálním podmínkám. Přípravná třída je vzhledem ke krátké době existence a vzhledem k finančním možnostem školy vybavována postupně. V průběhu sledovaných činností měly děti prostor pro volnou hru, využívaly stavebnice, hračky, didaktické pomůcky, pomůcky pro rozvoj myšlení, které mají volně k dispozici. Pohybové aktivity probíhají v tělocvičně a při pobytu venku. Česká školní inspekce pozitivně hodnotí pravidelné zařazování pobytu venku a využívání sezónních činností. Při individuální práci s dítětem se sluchovým postižením učitelka a asistentka pedagoga vycházejí z doporučení školského poradenského zařízení. Při činnostech přímo řízených učitelkou převažovala jednotná nabídka témat a činností (např. výtvarných), nebyla modifikována s ohledem na specifické vzdělávací potřeby dětí. Časté zařazování pracovních listů v malé míře podporuje žádoucí rozvoj kompetencí k řešení problémů na základě zkušenosti, neumožňuje postupovat cestou pokusu a omylu, zkoušet a vymýšlet nová řešení. Tyto nedostatky souvisejí s nesystematickým hodnocením rozvoje a učení dětí, chybějí konkrétní opatření, která by se promítala do individualizace vzdělávací nabídky. Děti zvládaly úměrně svému věku osobní hygienu, pro pěstování správných návyků nemají ale vhodné podmínky (pouze dva látkové ručníky), dokázaly požádat o pomoc, orientovaly se ve známých místech, zachovávaly pravidla společenského chování. Klima v přípravné třídě bylo přátelské, děti se na učitelku obracely s důvěrou o radu a pomoc.

Zájmové vzdělávání ve školní družině se uskutečňuje podle školního vzdělávacího programu školní družiny, jehož vzdělávací obsah je rozpracován do různě zaměřených tematických okruhů. Cíle vzdělávání jsou stanoveny v návaznosti na základní i předškolní vzdělávání; děti a žáci jsou formou různorodých zájmových, odpočinkových a rekreačních aktivit vedeni k rozvíjení klíčových kompetencí. Do pravidelných aktivit vychovatelky zařazují častý pobyt na zahradě a hřišti v areálu školy. Účinná je spolupráce vychovatelek a asistentky pedagoga. Průběh zájmového vzdělávání ve školní družině byl sledován při odpoledních činnostech, zejména při odpočinkových a rekreačních aktivitách. Vzhledem k příznivým sněhovým podmínkám vychovatelky do činnosti obou oddělení vhodně zařadily sportovní aktivity na školní zahradě. Následně byly žákům nabízeny výtvarně zaměřené činnosti, které rozvíjely praktické dovednosti, tvořivost a estetické cítění dětí a žáků. Při všech činnostech byly děti a žáci aktivní, vychovatelky s nimi komunikovaly zdvořilým a přátelským způsobem, což přispívalo k celkové pozitivní atmosféře.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Pedagogové průběžně získávají aktuální informace o výsledcích vzdělávání žáků za použití vlastních nástrojů hodnocení (např. ústní zkoušení, písemné projevy, ověřování praktických dovedností) a pravidel, o nichž jsou žáci a jejich zákonní zástupci informováni. Údaje v žákovských knížkách o výsledcích a pokroku vzdělávacích výsledků žáků mají většinou patřičnou vypovídací hodnotu. Učitelé v některých hodinách učili žáky hodnotit svoje pokroky i oceňovat výkony druhých.

V souladu s cíli rozvoje školy většina vyučujících diferencuje učivo, rozšiřující učivo zařazují podle schopností žáků, zajišťují důkladné procvičení a osvojení učiva. Na žádost zákonných zástupců škola žákům umožňuje prodloužení školní docházky, poskytuje žákům logopedickou péči. V hodnoceném období škola neměla neprospívající žáky, přibližně

čtvrtina žáků prospěla s vyznamenáním. Žáci se zapojují do různých soutěží, např. krajských kol zaměřených na práci s počítačem (dva žáci), výtvarnou výchovu (čtyři žáci), environmentální vzdělávání (tři žáci), pohybové aktivity – orientační běh (dvanáct žáků). Výrazného úspěchu žáci dosáhli v celorepublikovém kole lehkooatletických závodů, kde se umístili na pátém místě (šest žáků). O průběžných výsledcích vzdělávání a o pokrocích v učení se zákonní zástupci mohou informovat na společných třídních schůzkách pořádaných dvakrát ročně, případně individuálně po domluvě s třídním učitelem nebo výchovným poradcem. Celkové výsledky a další aktivity škola zveřejňuje ve výroční zprávě, místním měsíčníku a kabelové televizi. Jedenkrát ročně škola pořádá den otevřených dveří, příležitostně pořádá výstavy výrobků a vystoupení žakovských kolektivů.

Při realizaci programu prevence sociálně patologických jevů hrají významnou roli třídní učitelé koordinovaní školní metodičkou prevence. Pro případ hlavních očekávaných forem výskytu rizikového chování má škola nastavena jasná pravidla postupu (krizový plán). Rizikové chování spojené nejčastěji se záškoláctvím a nepřipraveností na školní výuku je projednáváno na výchovném aktivu za účasti výchovného poradce, vedení školy, učitele, zákonného zástupce a případně žáka. Škola je vstřícná k řešení vzniklých problémů, např. zajistila některým žákům dvoje učebnice (jedny pro školní výuku a jedny pro domácí přípravu), upravila docházku žákovi základní školy speciální podle individuálních potřeb.

Pro minimalizaci sociálně patologických jevů škola připravuje různé preventivní aktivity, na kterých spolupracuje s různými sociálními partnery (např. Asociace Záchraný kruh, městská policie, dům dětí a mládeže). Pro ochranu práv žáků škola spolupracuje s příslušným orgánem sociálně právní ochrany dítěte.

Motivačním prvkem k dalším aktivitám je podpora žáků k zapojení do celoškolní projektové činnosti, aktuálně pro letošní školní rok na téma Moje tělo, Sportovní liga tříd, Žijeme bezpečně, Slavíme a tvoříme společně, Jak s odpady, Čteme s radostí, Podzimní týden, Historický Ostrov. Výtvarné práce žáků jsou součástí výzdoby školy.

Výchovná poradkyně vede přehledně evidenci o speciálních vzdělávacích potřebách žáků, sleduje platnost doporučení školských poradenských zařízení a iniciuje vyšetření žáků, ostatním učitelům poskytuje poradenské služby např. při zapracování změn do individuálního vzdělávacího plánu. V oblasti motivace žáků k budoucí profesní orientaci se osvědčily osobní pohovory se žáky a jejich zákonnými zástupci, besedy žáků s pracovníky školských poradenských zařízení a zástupci středních škol, žáci se účastní veletrhu škol. Výchovná poradkyně zajišťuje pomoc s vyplňováním přihlášek na střední školu, kterou si podají téměř všichni žáci, pomáhá s vyplňováním zápisních lístků. Zpětnou vazbu o tom, kolik žáků do střední školy skutečně nastoupí, případně školu dokončí, škola nemá. Problémem je nutnost dojíždění, neboť v místě nejsou dostupné vhodné obory pro absolventy školy. V místě chybějí možnosti pro uplatnění žáků ze základní školy speciální.

Závěry

Hodnocení vývoje

- Škola dlouhodobě poskytuje vzdělávání pouze žákům se speciálními vzdělávacími potřebami – s lehkým mentálním postižením, se středně těžkým mentálním postižením, s více vadami, s autismem a s vývojovými poruchami učení;
- Počet žáků se zvyšuje.
- Ve škole je druhým rokem zřízena přípravná třída pro děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky.

- V hodnoceném období škola pohotově reagovala na rostoucí zájem o zájmové vzdělávání zvýšením kapacity školní družiny.

Silné stránky

- Vhodná motivace dětí a žáků, efektivní organizace výuky, předškolního i zájmového vzdělávání a spolupráce učitelů s asistenty pedagoga mají příznivý vliv na výsledky vzdělávání dětí a žáků. Škola klade důraz na rozvíjení dovedností a návyků důležitých pro praktický život.
- Respekt k individuálním dovednostem a schopnostem žáků přispíval k jejich aktivitě a zájmu o výuku.

Slabé stránky

- Často využívané pracovní listy v přípravné třídě a nabídka jednotných činností nevede děti k rozvoji kreativity, nesystematické sledování rozvoje dětí se promítá do málo individualizované vzdělávací nabídky.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zjištění z pedagogické diagnostiky více promítat do vzdělávací nabídky v přípravné třídě, do metod a forem práce vedoucích k vyrovnávání nedostatků v rozvoji a učení dítěte.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Úplné znění zřizovací listiny vydané Radou Karlovarského kraje k 1. 1. 2006 z 22. 9. 2005 včetně příloh a dodatků;
2. jmenování do funkce ředitelky školy ze 7. 6. 2012, čj. 2591/SK/12, s účinností od 1. 8. 2012 na dobu určitou do 31. 7. 2018; oznámení o pokračování ve výkonu činnosti ředitelky příspěvkové organizace ze 17. 6. 2016;
3. výpis z Rejstříku škol a školských zařízení z 19. 12. 2016;
4. školní vzdělávací program pro základní školu speciální Škola pro můj život, 1. a 2. díl, platný od 1. 9. 2014;
5. školní vzdělávací program pro základní vzdělávání s přílohou LMP Učíme se pro život, upravený od 31. 8. 2014;
6. školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Škola v mém životě upravený od 2. 8. 2015;
7. školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Škola v mém životě platný od 1. 9. 2016;
8. školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání v přípravné třídě První krůčky platný od 1. 9. 2016;
9. školní vzdělávací program školní družiny Škola pro život s platností od 1. 9. 2016;
10. školní matrika dětí a žáků vedená ve školním roce 2016/2017 k datu inspekční činnosti;
11. záznamy z pedagogických rad ve školním roce 2015/2016 a 2016/2017 k datu inspekční činnosti;
12. třídní knihy vedené ve školním roce 2016/2017 k datu inspekční činnosti;
13. přehledy výchovně vzdělávací práce vedené ve školní družině ve školním roce 2016/2017;

14. dokumentace školního poradenství vedená ve školním roce 2016/2017 k datu inspekční činnosti;
15. minimální preventivní program na školní rok 2016/2017 bez data vydání;
16. krizový plán bez data vydání;
17. vybrané žákovské knížky k datu inspekční činnosti;
18. vybrané individuální vzdělávací plány k datu inspekční činnosti;
19. personální dokumentace pedagogických pracovníků školy (pracovní smlouvy včetně dodatků a změn, pracovní náplně, výpisy z evidence Rejstříku trestů, platové výměry, fotokopie dokladů o dosažené kvalifikaci, osvědčení o dalším vzdělávání);
20. plán práce (plán DVPP) pro školní rok 2016/2017;
21. rizika a přijatá opatření k jejich odstranění;
22. traumatologický plán;
23. kniha úrazů dětí a žáků vedená od 27. 5. 2013;
24. účtový rozvrh, hlavní kniha účetnictví a účetní závěrka 2015;
25. výroční zpráva za školní rok 2014/2015;
26. smlouva o zajištění školního stravování z 1. 7. 2008 včetně dodatků;
27. zápis z jednání z 16. 1. 2017.

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy/školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Karlovarský inspektorát, Kollárova 15, 360 09 Karlovy Vary, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.k@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Marie Vrátníková, školní inspektorka Marie Vrátníková v. r.

Mgr. Martina Kheilová, odborník na vzdělávání dětí a žáků se sluchovým postižením Martina Kheilová v. r.

Mgr. Ivan Topinka, školní inspektor Ivan Topinka v. r.

Bc. Věra Weberová, kontrolní pracovnice Věra Weberová v. r.

V Karlových Varech 8. února 2017

Datum a podpis ředitele školy/školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Pavlína Zapletalová, ředitelka školy Pavlína Zapletalová v. r.

V Ostrově 9. února 2017